

**Obvodný notársky úrad v Pobedime
1873 – 1945 (1951)**

Opis archívneho fondu

kód	názov kódu v AJ	obsah	Názov kódu v SJ
3.1.1.	Reference kode	SK_1570_15125	Referenčný kód
3.1.2.	Title	Obvodný notársky úrad v Pobedime	Názov jednotky opisu
3.1.3.	Date(s)	1873 – 1945 (1951)	Časový rozsah
3.1.4.	Level of description	archívny fond	Úroveň opisu
3.1.5.	Extent and medium of the unit o description (quantity, bulk, or size)	5,87 bm (430 kusov úradných kníh, 88 kusov registratúrnych pomôcok a 8 archívnych škatúl spisov)	Rozsah a nosič jednotky opisu (množstvo, rozsah alebo veľkosť)
3.2.1.	Name of creator(s)	Obvodný notársky úrad v Pobedime (Notariát Pobedim, Okružný notariát Pobedim, Štátny notársky úrad v Pobedime, Štátny obvodný notariát v Pobedime, Obvodný notariát Pobedim, Obvodné notárstvo Pobedim, Obvodný notársky úrad v Pobedime)	Názov pôvodcu
3.2.2.	Administrative history	Úrad notára sa objavoval na najnižšom stupni verejnej správy a súčasne miestnej samosprávy v Uhorsku už v 13. storočí. Jeho postavenie bolo dlho vymedzené iba stoličnými štatútmi, kodifikoval ho až zákonný článok XVIII z roku 1871. Pôsobnosť, práva a povinnosti notára v obecnej samospráve sa rozšírili zákonným článkom č. XXII/1886 o obecnom zriadení. Podľa neho mali veľké obce notára samostatne, niekoľko malých obcí sa združovalo do notárskych obvodov. Práva a povinnosti obecných a obvodných notárov vymedzil aj kancelársky poriadok, ktorý vydalo v roku 1902 uhorské ministerstva vnútra (nariadenie č. 126000/1902 B. M.). V ďalších rokoch	Dejiny správy pôvodcu

		<p>sa rozšírila kompetencia notára špeciálnymi právnymi normami (napr. záležitosti školské, osídľovania a vystaňovalectva, zdravotníctva, zverolekárstva, daňovej a matričnej agendy, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, sirotskej, poručnickej, vojenskej a brannej agendy a i.).</p> <p>Úrad a pôsobnosť obecných a obvodných notárov bola po vzniku Československej republiky v roku 1918 upravená zákonom č. 211/1920 Zb. z. a n. a nariadením vlády č. 383/1920 Zb. z. a n. Od 1. augusta 1920 sa notári stali štátnymi úradníkmi a od 30. 11. 1922 podľa zákona č. 243/1922 Zb. z. a n. sprostredkovali a zabezpečovali úlohy štátnej správy. Notárom postupne pribudli ďalšie úlohy súvisiace napríklad s novým systémom volieb, agendou vyplývajúcou z činnosti na úseku požiarnom, stavebnom, cestnom, poľnohospodárstva, polície a i. V dôsledku obnovenia župného zriadenia na Slovensku prešla podľa zák. č. 190/1939 Sl. z. od 1. januára 1940 na obecné a obvodné notárske úrady veľká časť agendy, ktorú predtým vykonával okresný úrad. Notárske úrady sa týmto posunuli do sféry samostatných úradov verejnej správy.</p> <p>Úradný titul mali notári určený podľa ich teritoriálnej pôsobnosti. Notár, ktorého pôsobnosť sa vzťahovala na dve alebo viac obcí, sa nazýval obvodný notár. Na základe § 1 nariadenia s mocou zákona č. 91/1941 Sl. z. sa od 30. mája 1941 pre každý úrad obvodného notára stanovil názov obvodný notársky úrad.</p> <p>Na Obvodnom notárskom úrade v Pobeďime pôsobili nasledovní notári: František Janda, Ľudovít Szittyár, Anton Syllaba, Rudolf Vittko, Anđel Pinkalský, Jozef Ďurčák (Ďurtšák), Vincent Marschalko, Ján Źák, Eduard Tomek.</p> <p>Sídlom úradu bol Pobeďim a jeho územná pôsobnosť sa vzťahovala na obce: Bašovce, Horná Streda a Pobeďim. Obce boli do obvodu spojené z dôvodu, že neboli schopné zabezpečiť si plnenie svojich samosprávnych a zákonmi stanovených úloh samostatne. Všetky združené obce museli prispievať na notársky úrad podľa schváleného príspevkového kľúča spoločných nákladov obcí.</p> <p>Najvyššou inštitúciou samosprávy v obciach bolo obecné zastupiteľstvo, výkonným orgánom obecný výbor. Uhorský zákonný článok XXII/1886 o obecnom zriadení bol na Slovensku novelizovaný zákonom č. 243/1922 Zb. z. a n. Obecnú samosprávu potom vykonávala každá obec prostredníctvom obecného zastupiteľstva, obecnej rady a starostu, ktorí mali k dispozícii komisie, obecných úradníkov a ďalších zamestnancov. Obce rozhodovali o svojich vnútorných záležitostiach a mohli vydávať svoje štatúty,</p>	
--	--	---	--

		<p>vykonávali uznesenia obecného zastupiteľstva a štatúty obce, disponovali obecným majetkom, spravovali finančné hospodárstvo v rámci zákonov, starali sa o školy a iné obecné ústavy, vykonávali miestnu poľnú, požiarnu a bezpečnostnú políciu, starali sa o chudobných a i. Štátna správa patrila do kompetencie notára a jeho opatrenia v tejto oblasti boli obce a jej orgány povinné vykonať.</p> <p>Zmeny, ktoré nastali na politickej scéne v roku 1938 a nasledujúcich sa dotkli aj správy obcí. V mestách a väčších obciach boli už koncom roka 1938 rozpustené obecné zastupiteľstvá a rady, starostovia zbavení funkcie a na ich miesto boli vymenovaní vládni komisári, ktorých pomocným orgánom boli takzvané poradné zbory vládneho komisára. Pomocný orgán vládneho komisára mal tiež názov obecná správna rada. Vládny komisár vydával rozhodnutia, čo bolo ďalšou odlišnosťou oproti predchádzajúcemu obdobiu, kedy obecné orgány schvaľovali prerokované predmety uznesením. Reformu obecnej správy priniesol zákon č. 171/1943 Sl. z., ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 1944. Novými inštitúciami obce boli obecné výbory a starostovia. Členom obecného výboru bol aj notár.</p> <p>K zániku všetkých obecných orgánov došlo zrušením obecných a obvodných notárskych úradov 7. apríla 1945. Právomoc, ktorú podľa dovtedy platných právnych noriem mali menované obecné výbory a starostovia, príp. notársky úrad, prešla podľa § 2 nar. č. 26/1945 Zb. nar. SNR na novozriadené národné výbory, ktoré v obvode svojej pôsobnosti prevzali vykonávanie všetkých verejných vecí.</p>	
3.2.3.	Archival history	<p>O správe registratúry na Obvodnom notárskom úrade v Pobeďime sa v archívnom fonde tohto úradu osobitné záznamy nezachovali. Niektoré údaje je možné zistiť z revízií úradu.</p> <p>Informácie o histórii registratúrnych záznamov Obvodného notárskeho úradu v Trenčíne po jeho zrušení nie sú známe. Prvá zmienka je z roku 1955, kedy fond úradu v množstve 4 bm z r. 1873 – 1944 prevzal do svojej správy Okresný archív v Piešťanoch. Neskôr bol fond uložený v Okresnom archíve v Trnave a odtiaľ v r. 1966 delimitovaný do archívu v Trenčíne. Časť registratúrnych záznamov obvodného notárskeho úradu v množstve 2 bm z r. 1911 – 1945 prevzal Okresný archív v Trenčíne od Miestneho národného výboru v Pobeďime 5. júna 1967. Dňa 02. 05. 1972 prevzal trenčiansky okresný archív od trnavského 11 ks účtovných kníh z rokov 1884 – 1945. Tie boli uložené v budove okresného archívu na Mierovom námestí č. 46. V roku 1974 bol fond</p>	Dejiny archívneho fondu

		<p>predisponovaný do priestorov archívu v Trenčíne – Zamarovciach. Tam v rokoch 1976 a 1981 zamestnanci archívu roztriedili fondy notárskych úradov, pretože vplyvom viacnásobného presunu materiálu bolo usporiadanie záznamov jednotlivých úradov narušené. Po usporiadaní a vnútornom vyraďovacom konaní bol v roku 1982 vyhotovený prvý inventár fondu. Po presťahovaní pracoviska archívu do nových priestorov na Kožušníckej ulici v Trenčíne v roku 1984 sa o tri roky neskôr pristúpilo k novému usporiadaniu záznamov. Do fondu pribudli aj záznamy, ktoré boli vyčlenené pri spracúvaní iných archívnych fondov. Inventár fondu bol doplnený a prepracovaný v rokoch 1989 a 1997. Po celkovej revízii fondu v roku 2006 bol doplnený úvod, vypracované registre a vyhotovený čistopis archívnej pomôcky.</p>	
3.2.4.	Immediate source of acquisition or transfer	<p>Napriek tomu, že sa registratúrne záznamy Obvodného notárskeho úradu v Pobedime dostávali do Štátneho archívu v Trenčíne vo viacerých častiach, v prírastkovej knihe archívu je iba záznam z 1. augusta 1966 pod č. 78. Vtedy mal archív prevziať 32 úradných kníh a 6 škatúľ spisov z r. 1873 – 1944. Ďalší záznam uvádza množstvo 23 úradných kníh, 20 škatúľ spisov a 87 registratúrnych pomôcok z r. 1873 – 1945 (1950). Nasledujúce prírastky fondu z r. 1967 a 1972 neboli poznačené do knihy prírastkov, záznamy o nich sa nachádzajú iba v spise o fonde.</p>	Spôsoby získavania archívnych prírastkov
3.3.1.	Scope and contents	<p>Archívny fond Obvodný notársky úrad v Pobedime je prameňom k štúdiu dejín jednotlivých obcí, ktoré patrili do notárskeho úradu alebo dejín správy samotného úradu. Najstarším dokumentom fondu sú zápisnice obecného zastupiteľstva v Pobedime z roku 1873. Zápisnice obecného zastupiteľstva z Bašoviec a Hornej Stredy sú zachované od roku 1903. Vo všetkých spomenutých obciach obvodu notárskeho úradu sa zachovali iba do roku 1938 vrátane. Sú zdrojom informácií, o čom rokovali obecné orgány, napr. o rozpočtoch a záverečných účtoch obcí a obecných škôl, schvaľovanie obecných pravidiel o vyberaní dávok, elektrifikácii obce, stavbe obecného domu a notárskeho bytu ďalej rozhodovali o nadobudnutí domovskej príslušnosti, príspevkoch na rôzne finančné zbierky a podpory, prenájme rybolovného a poľovného práva a iné. Evidenčné knihy sa zachovali v značnom počte. Najstaršou je evidencia obecných svedectiev na robotnícke, služobné a podomové knižky z rokov 1899 – 1924. Je tu aj katastrálna pozemková kniha, evidencia cestovných pasov, domovských listov, spolkov, sirôt, obchodníkov a živnostníkov, vojnových poškodencov, stavebných povolení, poľných prísazných hájnikov a i. Vo vedení viacerých evidenčných kníh pokračoval</p>	Obsah a rozsah archívneho fondu

		<p>úrad miestneho národného výboru ako nástupca notárskeho úradu v roku 1945, takže najmladšie zápisy pochádzajú z roku 1951. Registratúrne denníky administratívnych spisov sú zachované od roku 1904 a s výnimkou rokov 1908 a 1909 siahajú až do r. 1945. Indexy k týmto denníkom sú od roku 1904 do 1945. Z prezidiálnej agendy sa zachovali registratúrne denníky od roku 1927 – 1945 (1950), spisy torzovite od roku 1922. V prezidiálnych spisoch sú informácie najmä o politickej situácii na Slovensku v rokoch 1922 – 1944. Napr. upozornenia na činnosť rôznych politických strán, rozširovanie letákov a iných, aj zakázaných tlačovín, informácie o podozrivých osobách, vyzvedačoch, agentoch a osobách prichádzajúcich na územie Slovenska, opatrenia a obežníky k oslavám rôznych sviatkov, sú tu aj rôzne správy, súpisy a výkazy: o hospodárskej situácii v obciach obvodu notárskeho úradu, o národnostnom a náboženskom zložení obyvateľstva, súpis domovských úkrytov, podnikov pre obranu štátu v obciach obvodu úradu, výkazy nezamestnaných a chudobných, ale aj spisy o revíziách notárskeho úradu.</p> <p>Počiatky administratívnej agendy siahajú do roku 1888. Z uvedeného roku pochádza upozornenie na nedostatky pri dodržiavaní štatútu. Z 19. storočia sa ďalej zachovali organizačné a protipožiarne štatúty a zoznam členov obecného zastupiteľstva. V administratívnych spisoch možno nájsť údaje týkajúce sa činnosti notárskeho úradu, agendu týkajúcu sa pozemkov, poľnohospodárstva, regulácie miestnych potokov a rieky Váh, daní, volieb, sociálnej starostlivosti, vývoja nezamestnanosti, živelných pohrôm, hospodárenia obcí, živnostníkov, kultúrnej oblasti, elektrifikácie obcí, údržby vicinálnych ciest, taktiež rôzne súpisy a štatistické výkazy (pozemkov, pastvín, dobytka, zvierat, mäsiarov, chorôb, kômp a prievozov, traktorov, obyvateľov, vyst'ahovalcov, zbohatlíkov, voličov).</p> <p>Účtovný materiál je prameňom k hospodárskym dejinám úradu. Najstaršia účtovná kniha pochádza z roku 1884 a v Hornej Strede ju viedli až do roku 1906. Okrem rozpočtov príjmov a výdavkov a záverečných účtov sa zachovali aj majetkové inventáre, rozpočty škôl, denníky na vyberanie daní, poplatkov a dávok obcí patriacich do obvodu notárskeho úradu.</p> <p>Hoci sú archívne dokumenty do roku 1918 písané v maďarskom jazyku, zápisnice obecného zastupiteľstva obce Pobeďim sú v rokoch 1873 – 1886 písané po slovensky. Fond Obvodný notársky úrad v Pobeďime obsahuje 320 inventárnych jednotiek a po</p>	
--	--	---	--

		inventarizácii v roku 2006 meral 6 bm. Po revízií archívnych fondov a archívnych zbierok v roku 2015 je stav celkového množstva 5,87 bm.	
3.3.2.	Appraisal, destruction and scheduling information	Vyradenie záznamov bez dokumentárnej hodnoty vykonal Jozef Ilčík v roku 1982 pri usporadúvaní a spracovaní fondu. Ďalšie vnútorné vyradovania prebehli pri dopĺňaní fondu o prírastky a reinventarizáciách.	Vyradovanie a hodnotenie
3.3.3.	Accruals	Očakáva sa prevzatie matričnej agendy po uplynutí lehoty uloženia.	Možné prírastky
3.3.4.	System of arrangement	Archívny fond je usporiadaný podľa diplomaticko-chronologickej schémy, čo znamená rozdelenie podľa diplomatických kategórií a následné chronologické členenie. Fond má tri skupiny: knihy, spisový materiál a účtovný materiál. Úradné knihy sa členia na správne a evidenčné. Spisový materiál je rozdelený na registratúrne pomôcky a spisy, z ktorých každá skupina sa delí na prezidiálne a administratívne. Účtovný materiál je zoradený podľa obcí a potom chronologicky. Inventárnou jednotkou pri knihách je jeden zväzok, pri spisovom materiáli je ňou jeden ročník. Pri účtovnom materiáli je inventárnou jednotkou tiež jeden ročník.	Spôsob usporiadania
3.4.1.	Conditions governing acces	prístupný	Podmienky prístupu
3.4.2.	Conditions governing reproduction	Archívne dokumenty možno reprodukovať so súhlasom archívu podľa podmienok uvedených v jeho bádateľskom poriadku a v súlade s internými predpismi MV SR.	Podmienky vyhotovovania reprodukcí
3.4.3.	Language /scripts of material	maďarský, slovenský	Jazyk/písmo archívnych dokumentov
3.4.4.	Physical characteristics and technical requirements	Niektoré úradné knihy majú poškodenú väzbu.	Fyzický stav a technické požiadavky
3.4.5.	Finding aids	Štátny okresný archív v Trenčíne. Jozef Ilčík: Obvodný notársky úrad v Pobedime 1873 – 1945 (1950), inventár, Trenčín 1982 Štátny okresný archív v Trenčíne. Viera Morišová: Obvodný notársky úrad v Pobedime 1873 – 1945 (1951), inventár, Trenčín 1989 Ministerstvo vnútra SR, Štátny archív v Bratislave, pobočka Trenčín. Marta Holúbková:	Vyhľadávacie pomôcky

		Obvodný notársky úrad v Pobedime 1873 – 1945 (1951), inventár, Trenčín 2006, evid. č. 3697	
3.5.1.	Existence and location of originals	Ministerstvo vnútra SR, Štátny archív v Trenčíne, Kožušnícka 1, 911 05 Trenčín 5	Existencia a umiestnenie originálov
3.5.2.	Existence and location of copies	Informácie nie sú známe.	Existencia a umiestnenie kópií
3.5.3.	Related units of description	Služnovský úrad v Novom Meste nad Váhom, Okresný úrad v Novom Meste nad Váhom, Župný úrad v Nitre, Župný úrad v Trenčíne, Krajinský úrad v Bratislave, Obvodný úrad miestnych národných výborov v Pobedime, Okresný národný výbor v Novom Meste nad Váhom	Súvisiace jednotky opisu
3.5.4.	Publikation note	Informácie nie sú známe.	Informácie o publikovaní
3.6.1.	Note		Poznámka
3.7.1.	Archivist's note	Pozri 3.4.5. Inventár k fondu vypracoval v roku 1982 Jozef Ilčík. Archívnu pomôcku po doplnení zostavila v roku 1989 Viera Morišová. Rukopis reinventarizovaného fondu vyhotovila v roku 1997 Mgr. Martina Zelenayová. V roku 2006 vykonala Marta Holúbková celkovú revíziu fondu, doplnila úvod a vypracovala čistopis archívnej pomôcky s registrami. Opis vyhotovila Mgr. Radka Mináriková vo februári 2019.	Informácia o spracovateľovi a spracovaní
3.7.2.	Rules or conventions	Opis bol vyhotovený podľa ISAD(G): General International Standard Archival Description, Second Edition a metodického pokynu na tvorbu opisov archívnych súborov podľa všeobecného medzinárodného štandardu pre archívny opis ISAD (G) č. SVS-OAR1-2017/002532.	Pravidlá alebo zásady
3.7.3.	Date(s) of descriptions	22. 02. 2019	Dátum vyhotovenia opisu